

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

1. De causis abhorrendi ab omnibus quæ mundus amat. Thema. Mihi mundus crucifixus est, & ego mundo. Ad Gal. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

fulgere cupiamus, Superiorum & Fratrum nostrorum oculos non reformidemus, & si quid in nobis asperum, iniquale, aut extans deprehenderit, id indicari nosque corrigi, & coarctari, libenti animo sustineamus, & correctio, non venenum, aut serpens, sed alexipharmacum erit. Deinde quid in Fratribus corrigendum occurrerit, ad eorum correctionem juvare ne gravemur, hisce tamen probè servatis conditionibus, ut consideratè, sincerè, benignè & fortiter: quod emendatione eget, Superiori aperiamus: nec ullà al-

terius morositate, indignatione, emendationis desperatione à manifestando retrahi, retardarique sinamus: nec politicus, perversisque mundi principis nixi, censorisque nomen veriti, defectus, præsertim graviores & scandalo obnoxios, silentio involvamus, atque ita alienorum delictorum nos reos, participesque constituamus. Denique defectus, mutuo nobis magna charitatis & benevolentie significatione, insinuemus. Hac ratione, coluber in theriacam vertetur & antidotum, correctio in medellam, ac morbus in sanitatem.

REGULA XI. SUMMARI

De amplectendis Christi Domini insignibus.

EXHORTATIO I.

IN REGULAM XI. SUMMARI.

Ostendit, quod ab iis quæ mundus amat, Religiosum abhorreere oporteat.

T H E M A.

Mibi mundus crucifixus est, & ego mundo. Ad Gal. 6.

V E L:

Omnino & non ex parte abhorreere ab omnibus, quæ mundus amat & amplectitur. Reg. II.

Uemadmodum in veteri Testamento prophetæ, rem magni momenti populo Israelitico proposituri, præfatione quapiam attentionem conciliare sunt soliti: ve-

luti Isaias prophetiam suam auspicatoris exclamat, cap. 1. *Audite caeli, & auribus percipite terra.* Similiter & Moyses, Deuteron. 32. Populo Dei beneficia, & illius ingratitude imperperaturus, in hæc verba prorumpit: *Audite caeli qua loquor, & audiat terra*

via

verba oris mei; concresecat ut pluvia doctrina mea, sicut ut ros eloquium meum: quia nomen Domini invocabo. Pari ratione Sanctus Fundator noster, Regulam undecimam, præter morem aliarum, quodam præloquio auspiciatur; ut quanta in ea perfectio lateat, quamque ardentem eandem nobis inculcatam desideret, luculentius demonstrat. Prælocutio autem ejus est hujusmodi: Diligenter animadvertant oportet. Id est, magno studio & industria notent, considerent, & penetrare conentur. Magni faciendo, summique momenti id esse ducendo. Id est, rem hanc, non tanquam rem exiguam, aut vilem, sed tanquam præstantissimam, utilissimam, sublimissimam, ac proinde maximi momenti teneant, & in qua dñnis propè religiose perfectionis cardo versetur. Idque in conspectu Creatoris ac Domini nostri. Ita coram Deo & in lumine Dei judicando; non in oculis & luce mundi fallacis, vilis prætiosa, & pretiosa vilis; exigua magna, & magna exigua æstimantis.

Quænam verò illa sint, & quibus de causis, ab iisdem nos abhorreere oportet; contrariâque iis amplecti, explanabimus.

I. Dum S. Patriarcha noster, vult nos omninò & non ex parte abhorreere ab omnibus, quæ mundus amat & amplectitur; ne nos relinquat in tenebris, mox subdit, quænam illa sint, à quibus nos abhorreere oportet: *Quemadmodum*, inquit, *mundani homines, ea quæ mundi sunt, sequuntur, diligunt & querunt, magna cum diligentia, bonores sicut, famam, magni nominis asti-*

mationem in terra sicut mundus eos edocet.

1. Primò igitur mundani querunt & diligunt honores; honor autem est testimonium cujusdam excellentiæ; illudque exhibetur nonnunquam aperiendo caput, inflectendo se, aliive signis honoris aliâ per elevationem seu promotionem ad sublimia officia ac dignitates. Utriusque generis honor, quatenus est res transiens, brevis & evanida, parvi faciendus est: primi enim generis honor exhibetur ab hominibus, ignorantibus, vel etiam malis, qui hodie sunt & cras fortè non erunt. Dignitates etiam semper sunt instabiles, & à potentibus auferri possunt, vel saltem in morte sunt relinquendæ: habentque annexa plurima incommoda, ac discrimina perpetua salutis, quæ in sequentibus indicabimus.

2. Querunt ac diligunt mundani, famam: quæ aliud haud est, quam nomen, quod de alio spargitur; & vel in bonum, vel in malum accipitur: Famam & laudem in malum, sectantur illi, de quibus Sapiens Proverb. 2. 14. loquitur: *Latantur cum malè fecerint, & exultant in rebus pessimis.* In bonum fama sumitur; cum quis ob facta sua celebratur. Bonam famam non convenit quidem omninò fugere; quia hominibus de Societate necessaria est ad fructum, bonumque proximum: *Melius est enim nomen bonum, quam divitiæ multa.* Proverb. 21. 1. illis præcipiè qui ex officio dispensatores sunt mysteriorum DEI & vacant salutis animarum: sed sequi, querere, diligere,

H h 3

diligere, optare nomen suam longè, lætèque celebrari, ac famam tuam volitare per hominum ora, vanum est; & ab hoc nos omnino, & non ex parte abhorreere oportet: huiusmodi fama pluris ducenda non est, quam ventus prætervolans; consistit enim duntaxat in opinione hominum, secundum quam iudicium ferunt, & verba proferunt; & veluti venti nunc ab una, nunc ab alia parte spirant, omnino instabiles; ita fama quoque mutabilis est in dies & horas.

3. Quod querunt, diliguntque Mundi electæ, est, *magni Nominis existimatio*, quæ concipitur de doctrina, vel dignitatum gradibus, dum quis Doctoris, Senatoris, Consulis, aut Consilarii Principis, titulum nanciscitur; & ferè versatur circa nomina, quibus doctrina, vel scientia subest aut prudentia.

Atque hæc sunt quæ Mundus sectatores suos venari docet: hæc iis sequenda, amanda ac quærenda suadet, hæc tanquam magna, pretiosa, ac stabilia bona proponit. Ex his more Nabuchodonosoris auream, fulgentemque honoris statuam erigi ac consilari præcipit, quam teu idolum colant ac devenerentur. At religiosi hæc omnia fugiunt, spernant, larvam detrahunt, & ab illis tanquam à summè periculosis ac noxiis, salutisque æternæ inimicis abhorrent. Norunt enim cum S. Bernardo, quàm difficile sit, esse in honore sine tumore; in prælatione sine elatione; in dignitate sine vanitate. Non ignorant, quàm facile hæc superbiæ fomenta ambientes, Deum offendant, & quodammodo de-

relinquant: adæoque poenam à Jeremia prædictam incurrant: *Domine qui te detrahis, inquit, confundentur; & recedentes à te, in terra scribentur, quoniam dereliquerunt nomen aquarum viventium.* cap. 17. Quoniam honores ambiunt, & in terra scribi amant, facile delentur de Libro vitæ; quia per ista potissimum diabolus trahit homines in interitum, ut docet S. P. Ignatius in medit. de duobus vexillis. Iure igitur S. Fundator suos alumnos ab huiusmodi honoribus vult omnino & non ex parte abhorreere. Sed nonne videamus, qualenam ac quantum hoc odium & quantum horrorem esse oporteat.

II. Cupit S. Ignatius parens noster, ut ab honore, fama, vana gloria, laude, prælatione, dignitate, & magni nominis umbra captanda, omnino, & non ex parte; id est toto corde, non ex parte, totâ mente, totâ voluntate, desiderio, amore, & non ex parte abhorreamus; non secus atque ab impostoribus, latronibus, furibus, spectris, cadaveribus, peste ac veneno infectis abhorreere solemus. Si enim ista sectemur, queramus, diligamus, totum vitæ religiose fundamentum collabascit, tota perfectionis fabrica susque deque vertitur & evertitur; à fine, ad quem conditi sumus, & religionem intravimus, qui est Dei gloria, toto celo aberramus, dum nos ipsos, nostram gloriam insanè, vanè ac stolidè ambimus: omniaque nostra ministeria atque exercitia, velut peste ac veneno vanitatis inficimus.

Quis obsecro, sinceræ mentis & candidi pectoris homo, è fraudibus et

foliis confarcinatos Impostores non averfatur? Ejuſmodi Impoſtor eſt mundus; ſpondet & offert honores, famam, magnam nomen, tanquam bona ſolida, vera, ſtabilia ac diuturna; & quid ſunt niſi *vanitas vanitatum & omnia vanitas*? Quid ſunt niſi vapor ad modicum patens? Quid ſunt niſi ventus ocyus avolans, & fumus ſubito in auras evaneſcens? Quid ſunt niſi lignum putridum, & vermiculi, quos noſtilucas dicimus, qui nocturno tempore in tenebris lux, ignis, & aurum eſſe videntur; at accedente lumine, ligna putrida & vermes eſſe deprehenduntur. O quam cito tranſit omnis mundi gloria! Ubi modo ſunt tot Caſares, tot Reges, tot Principes, tot Pralati, tot Superiores? tranſierunt, mortui ſunt; ſepulti ſunt & ab hominum memoria ſublati evanuerunt. Dum viverent, erant in honore & ſplendore; poſt mortem pedibus aliorum conculcantur. Quis igitur Sapiens ab huiusmodi impoſturis, fraudibus & vanitatibus non penitus & omnino abhorreat? quis has verorum honorum umbras, non ex animo ſpernat, ut veros honores, & æternam gloriam conſequatur? *Nahite effici pueri ſenſibus*: 1. Corinth. 14. 20. Pluris facit puer equum arundineum & puellula puppam, quam veros equos & veras Dominas: Ne præferamus umbram veritatis, ipſi veritati, atque hiis nugis & honorum ſumis animam adjiciamus: ſed omnino & non ex parte ab iis abhorreamus; & veræ prudentiæ ductum ſequemur.

Quis deinde non abhorret à furibus,

latronibus, inimicis? quos nec in colloquia adducere, nec in conſpectum admittere, nec oculo blando intueri dignamur? An non ejuſmodi fures, latrones, inimici, ſunt honores, dignitates, ambitiones, vana gloria, fama, magni nominis æſtimatio quæſita inordinatè, quæ nos æternâ gloriâ, perpetuâ laude ac beatitudine cœleſti ſpoliant: quemadmodum & fures ſunt, qui iſta ambiunt; ut rectè docet S. Laurentius Juſtinianus de Regim. Pralat. c. 12. *Inſideles*; inquit, *ſunt, qui ſuam, non Dei gloriam querant, cum ſcriptum ſit: Dominus diſſipabit oſſa eorum, qui hominibus placent, conſuſi ſunt, quoniam Deus ſprevit eos.*

Quis adeo firmi eſt cerebri, ut in alta rupe conſiſtens, ad præcipitis profundiffimi conſpectum non horreat? Fama, honor, dignitas mons eſt, ſed propè eſt præcipitium, & lapſus periculum; facilis in monte aut turri poſito, quam conſiſtenti in valle, vertigo cerebrum rotat: facilis in monte, quam in imo fixæ arbores à ventis ſternuntur. Via honorum amœna eſſe videtur, ſed noſtiſſima ejus ducunt ad mortem, ad præcipitium. Nam tolluntur in altum, ut lapſu graviore ruant, canit Poëta. *Caveat igitur, omni ratione pietarum cultor, monet S. Baſil. in conſtit. Monach. c. 25. Ne honores conſectetur, ceteriſque præponi velit: Omnium enim qui ſeipſum exaltat, humiliabitur: & qui ſe humiliat, exaltabitur.* Cujus exemplum triſte præbet Lucifer ſuperbus, qui dum exaltari voluit, præcipitatus & humiliatus eſt uſque ad inferos. O quot per hæc præcipitia dejecti & devoluti ſunt in abyſſam, non
jam

jam dico, Amani, Nabuchodonosores. Achab, alique Reges ac Principes profani, sed etiam Episcopi, Prælati, Superiores religiosi? Horrendum est, ac tragicum prorsus exemplum, quod de certi Ordinis Monasterio recenset Illustrissimus D. Joannes Caramuel Episcopus Misæ, SS. Theologiæ Doctor in Theologia sua regulari Tomo 2. in proœmio ad Abbates; hæc verbis: Referam quæ à D. Bernardo Botyn mihi & nonnullis aliis ante tres annos confidenter & sincerè sunt dicta: referam, inquam, si horror aut linguam, aut calamum movere permittit, in Monasterio N. (nomen ne exprimam, impediunt lacrymæ) Mortui Abbatis cadaver, ut moris est, bene ornatum ad Capitulum in feretro defertur, atque inde ad Ecclesiam & Chorum. Erant ibi qui Plalterium, juxta pium Ordinis ritum segerent, qui vestes decentiùs componerent, & rotis ornarent: cadaverque in illorum juniorum præsentia, qui vota coram illo emisserant, horribili ejulans voce: *Ut quid hæc omnia, inquit: siquidem ego sum octavus decimus, hujus loci, Abbas qui ardeo in inferno.* His auditis, tanto omnes percelluntur horrore, ut nec animum ad hærendum, nec vires ad fugiendum haberent. Tandem cadaver sine pompa sepeliunt, & quia vitandum erat scandalum, pompam funeream pro animabus purgatorii absolvunt. Examinaui postea, qui miser ille Dominus vixerit, aut devixerit: & audiivi fuisse comesationum amatum, ebrietatemque exemplo & indulgentia, in Monasterio suo promovisse: cateroquin fuisse in bona opinione. Hactenus Caramuel.

Periculosa hæc præcipitia, ac perditionis aeternæ discrimina honoratis munitis, animarumque regimini annexa si quisquam aliùs, clarissimè agnovit, & declinare studuit virtute ac scientia Eminentissimus Cardinalis Robertus Bellarminus, è Societate nostra, ad dignitatem istam & Archiepiscopatum Capuanum evectus. Quem cum Clemens VIII. Pontifex Galero purpureo ornaturus esset, non ignorans summe eum ab ista dignitate abhorreere, sub anathematis pœna, & culpæ lethalis noxa domo exire vetuit: cumque jam induendus purpura, Pontificiis pedibus advolutus, honorem deprecari inciperet, inhibitus est, sub eadem pœna: sed lacrymarum imbre decidente dolorem, cum verbis non liceret, contestati perrexit. Invitatus postea ad Collegium, metuens acclamationes in laudem dignitatis, iustitiam, omni gratulatione prætermisâ, carminis materiam assumi hæc: *Omnia caro sænum, & omnis gloria ejus, sicut flos agri.* Denique in Exhortatione ad Novitios Romæ habitâ, palam edixit: *Tot annis vixi in Religione, absque ea, quod scirem, quid esset tristitia, & jam Cardinalis, quid læticia sit penitus ignota. Vestes purpureæ, verè arumosa mihi sunt & graves, ut quotiescunque conspiciam, à fletu mihi non temperem.* Et pileum purpureum capiti detrahens atque ostentans, obortis lacrymis dixit: *In parva peccatorum meorum, dedit mihi hæc purpuram Deus.* Ita Tannerus in vita pag. 536.

Quare, Dilectissimi, cum S. Fœdator doctrinam hanc ad eò nobis, filii

stis, inculcatam cupiat: quid sit honor, fama, magnique nominis umbra, penitentiùs inspiciamus: & honores tanquam evanidos vapores; famam velut auram evolantem, & instabilem; magnam hominum æstimationem, ceu umbram inanem reputemus & despiciamus: illa enim sectando, vitæ religiosæ basin evertimus, omniâque opera vanitatis sordibus inquinamus. Mundus fraudulentus impostor est, falsâ pro veris, vitrum pro margarita, aurichalcum pro auro, umbram pro veritate vendit: sed nolite pueri effici sensibus, ut fraudibus ejus capiâmini, & ematis. Mundus fur est, latro est & inimicus, hono-

rem, vitam, gloriam temporalem offerens, ut æternam adimat & beatitudine perpetuâ spoliet. Mundus seductor est pessimus, qui non secus ac Diabolus Christum, homines in montem excelsum & honoris culmen attollit, ut cerebro vertigine superbiæ rotato, faciliùs detrudat in præcipitia horrenda: & in abyssum infernalem devolvat. A quibus ut liberi degamus, cum Bellarmino & aliis viris Mundi contemptoribus, in valle humilitatis; imòque loco persistere optemus; sic omnia præcipitia, salutisque discrimina, faciliùs declinabimus.

EXHORTATIO II.
IN REGULAM XI. SUMMARI.

De quærendis & amandis, contumeliis, injuriis, contemptu, à quibus mundus abhorret.

T H E M A.

Nolite diligere mundum, neque ea qua in mundo sunt.

1. Joan. 2. 15.

V E L :

Admittere & concupiscere, quidquid Christus Dominus noster amarit, & amplexus est, ut contumelias, injurias, &c. Reg. II.

Uemadmodum Respublica romanorum & Respublica Carthaginensium, semper studiis contrariis diffidentes, armis mutuis sese oppugnârunt, neutrá sibi

securitatem, tranquillitatémque pollicente, nisi alterutrâ eversâ. Ita mundus & status religiosus legibus, principiis, studiis, armis, animis, moribus, distant; quod unus amore, alter odio prosequitur. Mundus quærit opulentiam, Religio paupertatem: Mundus secta-

Li

secta-